

Satranç

oynuyruz

Ben de Schopenhauer gibi, insanoğlunu sanat ve bilime yönlendiren en güçlü güdüleyicinin, günlük yaşamın kasvetli ve ümitsiz tekdüzeliğinden, kendi sürekli değişen arzularına vurulan zincirlerinden kaçış olduğuna inanıyorum.

Albert Einstein

Tüm yaşamım, varoluşun tekdüzeliğinden kaçmak için sarf edilmiş uzun bir çabalamadır. Bu ufak problemler buna katkıda bulunuyor.

*"Sherlock Holmes"dan
Sir Arthur Conan Doyle*

Yaşamımıza Anlam Katmak!

Yaşamımıza anlam katmanın, iç dünyamızı zenginleştirmenin, kendimize ve başkalarına daha yararlı olabilmenin yolu, bilim ve sanatla ilgilenmekten geçiyor.

Harry Potter filminden satranç kareleri... Hogwarts'taki üç iyi arkadaş Hermione, Ron ve Harry bir satranç sınavında.

Oyunun sonunda Ron, bir at feda ederek kazanmayı başarınca, rakip taşlar yolu açıyor ve böylece Harry yoluna devam edebiliyor. Sayfamızdaki oyunda kapalıgöz çoğul gösteri yapan, unutulmaz satranççı Paul Morphy'nin, kazanmak için yaptığı fedaları siz de bulabilecek misiniz acaba? Diyagramdan itibaren beyazın hamlelerini tahmin etmeye çalışın. Sizce Morphy, 144 yıl öncesinden hayatımıza anlam katmıyor mu?

Paul Morphy - Amatör [C55]
New Orleans 1858, Kapalıgöz
Çokmasa Gösterisi

1.e4 e5 2.Af3 Ac6 3.Fc4 Af6 4.d4 ed4 5.Ag5 d5 6.ed5 Ad5? 7.o-o Fe7 diyagram 8.Af7! \$f7 9.Vf3 \$e6 10.Ac3!! [Bir başka oyuncu 10.Ke1; ya da 10.Ve4 ile de kazanabilirdi. Ama Morphy sadece kazanmak için değil, sanatsal bir çabayla oynuyor.] 10...dc3 11.Ke1 Ae5 12.Ff4 Ff6 13.Fe5 Fe5 14.Ke5!! \$e5 15.Ke1 \$d4 [15...Ae3 16.Ve3 \$f5 (16...\$f6 17.Vf4 Ff5 18.Ke6 \$f7 19.Vf5 \$g8 20.Ke8) 17.Vf3 \$g6 18.Ff7 \$g5 19.h4 \$h4 (19...\$h6 20.Vh5) 20.Vg3] 16.Fd5 Ke8 [16...Vd5 17.Vc3; 16...cb2 17.Ke4 A) 17...\$c5 18.Vc3 \$d6 (18...\$d5 19.Ke5 \$d6 20.Vc5 \$d7 21.Vd5; 18...\$b6 19.Kb4 \$a5 20.Va3) 19.Ve5 \$c5 (19...\$d7 20.Ve6) 20.Fb7 Vd5 21.Vd5 \$b6 22.Kb4; B) 17...\$d5

18.Vd3 \$c6 19.Kc4 \$b6 20.Vb3 \$a6 21.Ka4; 16...Vd6 17.a4 Fd7 18.Ke4 \$c5 19.Ve3 \$d5 20.Kd4 \$c5 21.b4 \$c6 22.Kc4 \$d5 23.Ve4; 16...Vg5 17.Vd3 \$c5 18.b4 \$b6 (18...\$b4 19.Vd4 \$a5 20.Vc3 \$a4 21.Ke4 \$b5 22.Kb4 \$a5 23.Va3) 19.Vd4 \$a6 20.Vc4 \$b6 21.Vc5 \$a6 22.Va5] 17.Vd3 \$c5 18.b4!! \$b4 [18...\$b6 19.Vd4 \$a6 20.Vc4 \$b6 21.Vc5 \$a6 22.Va5] 19.Vd4 \$a5 [19...\$a3 20.Vc5 \$b2 21.Vb4 \$c2 22.Vb1 \$d2 23.Vd1] 20.Vc3 \$a4 21.Vb3 \$a5 22.Va3 \$b6 23.Kb1 1-o

Paul Morphy

(22.6.1837–10.7.1884)

Satrançta fırtınalar yaratmak için doğmuştu. 1858 yılının Haziran ayında 21 yaşındaki

Amerikalı, Avrupa turnesine çıktı. 1,5 yıl içinde önce İngiliz, ardından Fransız satranç ustalarını yenmişti. Bütün Avrupalı satranççıların karşısında şapka çıkardı! Morphy, 1859 yılının baharında ülkesine geri döndü. ABD'de muhteşem bir karşılama töreni düzenlendi ve Morphy vatanında ulusal kahraman ilan edildi. Ama hiç kimse o günden sonra Morphy'nin bir daha satranç oynamayacağını öngörememişti. Satrançtaki gerilimli mücadele, onun ince ve duyarlı sinirleri için fazla geldi. Büyükhusta hayatının son 20 yılını bulanık bir zihinle geçirdi, ama buna karşın bütün Amerika onu ulusal bir kahraman, övünülesi bir deha olarak görüyordu; hakkında efsaneler dolaşıyordu. Ölümünün üzerinden geçen 117 yıl sonra bugün bizler de aynı değerlendirmeyi yapıyoruz: "Paul Morphy bir dahiydi!".

Aybar Karaçay-Ziya Ahmedov